

INSTRUCȚIUNI
privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile
prevăzute la art. 51 din Legea concurenței nr. 21/1996,
republicată, cu modificările și completările ulterioare

În temeiul art. 27 alin. (1) și (3) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, modificată și completată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/2010, Consiliul Concurenței adoptă prezentele instrucțiuni.

CAPITOLUL I: Introducere

1. Scopul prezentelor instrucțiuni, emise în aplicarea art. 52 din Legea concurenței nr. 21/1996, modificată și completată prin OUG nr.75/2010, denumită în continuare lege, este de a stabili modalitățile de individualizare a sancțiunilor în cazul săvârșirii unei contravenții dintre cele prevăzute la art. 51 din lege, ținând seama de gravitatea și durata faptei, precum și de alte elemente prevăzute în prezentele instrucțiuni.

2. Metodologia de determinare a cuantumului amenzii se bazează pe fixarea unui nivel de bază care se poate majora în cazul existenței circumstanțelor agravante sau se va reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante.

CAPITOLUL II: Nivelul de bază

A. Determinarea nivelului de bază

1. Nivelul de bază se determină în funcție de gravitatea și durata faptei. Nivelul de bază se obține prin însumarea celor două quantumuri stabilite mai jos, în funcție de gravitate și durată :

x gravitate + y durată = nivel de bază.

B. Gravitatea

1. Evaluarea gravității unei încălcări va fi făcută de la caz la caz, pentru fiecare tip de încălcare, luându-se în considerare toate împrejurările relevante ale cazului.

2. În evaluarea gravității încălcării se vor lua în considerare, printre altele, natura faptei săvârșite, dimensiunea și importanța pieței relevante, cotele de piață cumulate ale tuturor întreprinderilor participante, impactul concret al încălcării pe piață, atunci când acesta poate fi măsurat, probabilitatea ca o operațiune de concentrare economică să fi fost interzisă dacă ar fi fost notificată.

3. În funcție de gravitate, aceste fapte se împart în trei categorii:

a) fapte de gravitate mică:

În această categorie se încadrează, în general, restricționările de natură verticală, cu un impact redus asupra pieței sau care afectează o parte

PROIECT – pentru consultare publică

limitată a acesteia. În materia concentrărilor economice poate fi vorba de acele încălcări referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței emite decizie de neobiecțiune deoarece nu există îndoieli serioase privind compatibilitatea cu un mediu concurențial normal.

Cuquantum preconizat: de la 0,5% până la 2 % din cifra de afaceri totală a contravenientului sau o sumă de la 30.000 lei până la 1.000.000 lei, în ipoteza prevăzută la art.51¹ alin.(2) lit.b);

b) fapte de gravitate medie:

În această categorie se încadrează restricțiile de natură orizontală sau verticală, dar a căror modalitate de realizare este mai complexă și mai riguroasă decât în cazul celor de gravitate mică și care au un impact mai mare pe piață, producând efecte pe zone întinse ale acesteia. Tot aici se încadrează în mod obișnuit abuzul de poziție dominantă (refuzul de a livra, discriminări, excluderi, discounturi de fidelitate acordate de întreprinderi care beneficiază de o poziție dominantă în scopul excluderii concurenților de pe piață etc.). În materia concentrărilor economice în această categorie se încadrează încălcările referitoare la operațiuni de concentrare economică în privința cărora Consiliul Concurenței emite o decizie de neobiecțiune, deoarece îndoielile serioase privind compatibilitatea cu un mediu concurențial normal au fost înlăturate prin angajamentele propuse de părțile implicate și acceptate de Consiliul Concurenței.

Cuquantum preconizat: de la 2 % până la 4 % din cifra de afaceri totală a contravenientului sau o sumă de la 1.000.000 lei până la 2.000.000 lei în ipoteza prevăzută la art.51¹ alin.(2) lit.b);

c) fapte de gravitate mare:

În această categorie se încadrează restricționările orizontale de tipul cartelurilor, în vederea fixării prețurilor și a împărțirii cotelor de piață, sau alte practici care împiedică buna funcționare a pieței, precum și abuzul de poziție dominantă de către întreprinderi aflate în situația de monopol sau de situații echivalente sau abuzul de poziție dominantă care a condus la eliminarea de pe piață a unei întreprinderi. În materia concentrărilor economice va fi vorba de acele încălcări referitoare la operațiuni de concentrare economică cu privire la care, Consiliul Concurenței, în urma desfășurării unei investigații, poate adopta o decizie de autorizare condiționată sau o decizie prin care va declara operațiunea de concentrare economică incompatibilă cu mediul concurențial normal.

Cuquantum preconizat: de la 4 % până la 8 % din cifra de afaceri totală a contravenientului sau o sumă de la 2.000.000 lei până la 3.500.000 lei în ipoteza prevăzută la art.51¹ alin.(2) lit.b).

4. Atunci când o asociație de întreprinderi are calitatea de contravenient, săvârșind o încălcare ce privește activitățile membrilor săi, în condițiile art. 51 alin.(2) din lege, cifra de afaceri totală a asociației în funcție de care se determină cuantumul bazat pe gravitate nu poate depăși suma cifrelor de afaceri totale ale fiecărui membru activ pe piața afectată de încălcarea săvârșită de asociație.

PROIECT – pentru consultare publică

5. De asemenea, este necesar să se ia în considerare capacitatea economică efectivă a autorilor încălcării de a produce o pagubă importantă celorlalte întreprinderi și mai ales consumatorilor, și să se determine cuantumul amenzii la un nivel care să îi asigure acesteia un caracter suficient de disuasiv.

6. În general, se va putea ține seama și de faptul că întreprinderile de mari dimensiuni dispun, de obicei, de cunoștințe și infrastructuri juridice și economice care le permit să aprecieze mai ușor caracterul contravențional al comportamentului lor și consecințele ce decurg de aici, din punct de vedere al dreptului concurenței.

7. În cazul încălcărilor ce implică mai multe întreprinderi (de exemplu de tip "cartel"), se va putea conveni ponderarea în anumite cazuri a cuantumurilor determinate în cadrul fiecăreia dintre cele trei categorii reținute mai sus, ținându-se seama de influența specifică și de impactul real al comportamentului contravențional al fiecărei întreprinderi în domeniul concurenței, mai ales dacă există o disparitate considerabilă în ceea ce privește mărimea întreprinderilor care săvârșesc încălcări de aceeași natură.

C.Durata

1. Durata încălcărilor trebuie să fie luată în considerare pentru a distinge între următoarele categorii:

- a)** încălcări de scurtă durată (mai puțin de 1 an): nu se aplică nici un cuantum adițional;
- b)** încălcări de durată medie (de la 1 la 5 ani): creștere de până la 50 % din cuantumul determinat de gravitatea faptei;
- c)** încălcări de lungă durată (peste 5 ani): creștere a cuantumului amenzii cu până la 10 % pe an din cuantumul determinat pentru gravitatea faptei.

2. Această abordare conduce astfel la stabilirea unui eventual cuantum adițional al amenzii.

CAPITOLUL III: Adaptarea nivelului de bază

A.

1. La individualizarea amenzilor, Consiliul Concurenței va lua în considerare toate circumstanțele cazului, care pot conduce la o majorare sau diminuare a nivelului de bază.

2. Nivelul de bază poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5-10% pentru fiecare circumstanță agravantă sau atenuantă reținută, cu excepția circumstanței agravante prevăzute la lit.B pct.1 lit. a) și a circumstanței atenuante prevăzute la lit.C pct.2.

B.Circumstanțe agravante

1. Nivelul de bază va fi majorat atunci când Consiliul Concurenței constată că există circumstanțe agravante, ca de exemplu:

PROIECT – pentru consultare publică

a) săvârșirea, de către aceeași întreprindere, a unei încălcări identice sau similare cu încălcarea constatată printr-o decizie anterioară a Consiliului Concurenței, decizie confirmată printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Nivelul de bază va fi majorat cu un procent între 10-50% pentru fiecare astfel de încălcare reținută.

b) continuarea încălcării după declanșarea procedurii de către Consiliul Concurenței;

c) refuzul de a coopera cu Consiliul Concurenței sau obstrucționarea acestuia în desfășurarea investigațiilor;

d) rolul de conducător al încălcării sau de inițiator al acesteia.

Consiliul Concurenței va acorda, de asemenea, o atenție deosebită oricărei măsuri întreprinse pentru a constrânge alte întreprinderi să participe la încălcarea respectivă și/sau măsurilor represive luate împotriva altor întreprinderi cu scopul de a pune în aplicare practicile anticoncurențiale.

e) alte împrejurări de natura celor de mai sus care imprimă faptei un caracter grav.

C: Circumstanțe atenuante

1. Nivelul de bază al amenzii va fi redus atunci când Consiliul Concurenței constată că există circumstanțe atenuante, ca de exemplu:

a) întreprinderea implicată furnizează dovezi că a pus capăt încălcării imediat ce autoritatea de concurență a intervenit;

Această situație nu va fi reținută ca circumstanță în cazul înțelegerilor secrete sau practicilor concertate, în special în cazul cartelurilor.

b) întreprinderea furnizează dovezi că participarea sa în încălcarea săvârșită este extrem de redusă și, astfel demonstrează că, în cursul perioadei în care a fost parte la încălcare, în mod efectiv, a evitat punerea în aplicare a acesteia, adoptând un comportament concurențial corect pe piață;

c) întreprinderea implicată a colaborat, în mod efectiv și pe deplin, cu Consiliul Concurenței în afara domeniului de aplicare al politicii de clemență, reglementată la art. 51 alin. (3) din lege și dincolo de obligația sa legală de a coopera;

d) comportamentul anticoncurențial al întreprinderii a fost autorizat sau încurajat de autorități publice sau de legislația existentă.

2. În cazul contravențiilor prevăzute la art. 51 alin. (1) lit. a), dacă, după primirea raportului de investigație și exercitarea dreptului de acces la dosar, în condițiile art. 44 sau în cadrul audierilor, întreprinderea recunoaște, în

PROIECT – pentru consultare publică

mod expres, săvârșirea faptei anticoncurențiale, aceasta va fi reținută ca circumstanță atenuantă sub forma colaborării în cadrul procedurii administrative și va determina diminuarea cuantumului amenzii cu un procent cuprins între 10% și 25% din nivelul de bază determinat potrivit prezentelor instrucțiuni.

În determinarea procentului cu care se va reduce nivelul de bază, ca urmare a recunoașterii faptei, Consiliul Concurenței va avea, de regulă, în vedere, de la caz la caz, faptul că întreprinderea a recunoscut total sau parțial fapta reținută în raport (din perspectiva modalității de realizare a acesteia, a duratei, etc). În caz de recunoaștere parțială, Consiliul Concurenței poate refuza acordarea reducerii dacă recunoașterea este considerată insuficientă și nu denotă asumarea de către întreprindere a faptelor comise.

CAPITOLUL IV. Politica de clemență

Consiliul Concurenței va aplica regulile privind politica de clemență, în conformitate cu dispozițiile legislației secundare adoptate în baza art. 51 alin. (3) din lege. Întreprinderile care beneficiază de clemență vor putea beneficia și de reducerea prevăzută de art.52 alin.(2), acolo unde este cazul.

CAPITOLUL V. Majorarea specifică pentru realizarea efectului disuasiv

Consiliul Concurenței va lua în considerare necesitatea de a majora amenda astfel încât aceasta să depășească cuantumul câștigurilor realizate ilicit, ca urmare a încălcării săvârșite, atunci când este obiectiv posibilă estimarea acestui cuantum, în măsura în care nu se dispune confiscarea, conform art. 55 alin. (6) din lege.

CAPITOLUL VI. Posibilitatea de a plăti

În cazuri excepționale, la cerere, Consiliul Concurenței va putea lua în considerare o eventuală reducere a amenzii, dacă întreprinderea dovedește, că va fi, chiar și pe termen lung, în imposibilitate să plătească amenda fără să i se pericliteze existența. Simpla invocare a unei situații financiare negative sau generatoare de pierderi nu justifică o reducere a cuantumului amenzii. Reducerea amenzii pe acest considerent poate avea loc doar dacă întreprinderea dovedește dincolo de orice dubiu că este în stare de insolvență sau într-o situație financiară extrem de dificilă, care face iminentă ieșirea sa de pe piață.

CAPITOLUL VII: Dispoziții finale

1. Rezultatul final al calculului amenzii nu poate fi mai mic de 0,5% din cifra de afaceri totală realizată în anul financiar anterior sancționării, în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (1) din lege sau în anul imediat anterior anului de referință pentru calcularea cifrei de afaceri în vederea aplicării sancțiunii, potrivit prevederilor art. 51¹ alin.(1) din lege.

PROIECT – pentru consultare publică

Rezultatul final al calculului amenzii nu poate depăși, în nici un caz, 10% din cifra de afaceri totală realizată în anul financiar anterior sancționării, în conformitate cu prevederile art. 51 alin. (1) din lege sau în anul imediat anterior anului de referință pentru calcularea cifrei de afaceri în vederea aplicării sancțiunii, potrivit prevederilor art. 51¹ alin.(1) din lege.

2. În cazul întreprinderii sau asociației de întreprinderi nou-înființate, care nu a înregistrat cifră de afaceri în anul anterior sancționării, amenda calculată potrivit prezentelor instrucțiuni nu poate fi mai mică de 30.000 lei și nu poate depăși 5.000.000 lei.

3. Când în urma aplicării criteriilor de individualizare prevăzute la capitolele II și III din prezentele instrucțiuni, pragul de 10% din cifra de afaceri totală, prevăzut la art. 51 din lege, este depășit, amenda va fi redusă la 10% din cifra de afaceri totală a contravenientului.

4. Atunci când o amendă este aplicată unei asociații de întreprinderi, iar aceasta nu este solvabilă, asociația are obligația de a solicita membrilor săi să participe la acoperirea sumei reprezentând amenda.

5. Dacă membrii asociației nu participă la acoperirea amenzii, plata amenzii sau a diferenței rămase se va solicita direct acelor membri ai asociației care au reprezentanți în organele decizionale ale asociației de întreprinderi.

6. Dacă, în urma solicitării efectuate în conformitate cu procedura de la pct.4-5 de mai sus, nu s-a acoperit întregul quantum al amenzii, plata diferenței se va cere de la acei membri ai asociației care erau activi pe piața relevantă pe care s-a realizat încălcarea legii, așa cum aceasta este definită prin decizia Consiliului Concurenței prin care a fost sancționată încălcarea legii.

7. În orice situație suma care revine spre plată fiecărei întreprinderi, membru al asociației, nu poate depăși 10% din cifra sa de afaceri totală aferentă anului anterior emiterii deciziei Consiliului Concurenței.

8. La data intrării în vigoare a prezentelor Instrucțiuni, se abrogă „Instrucțiunile privind individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 56 din Legea concurenței nr.21/1996”, puse în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 107/2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 17 mai 2004, cu completările ulterioare.